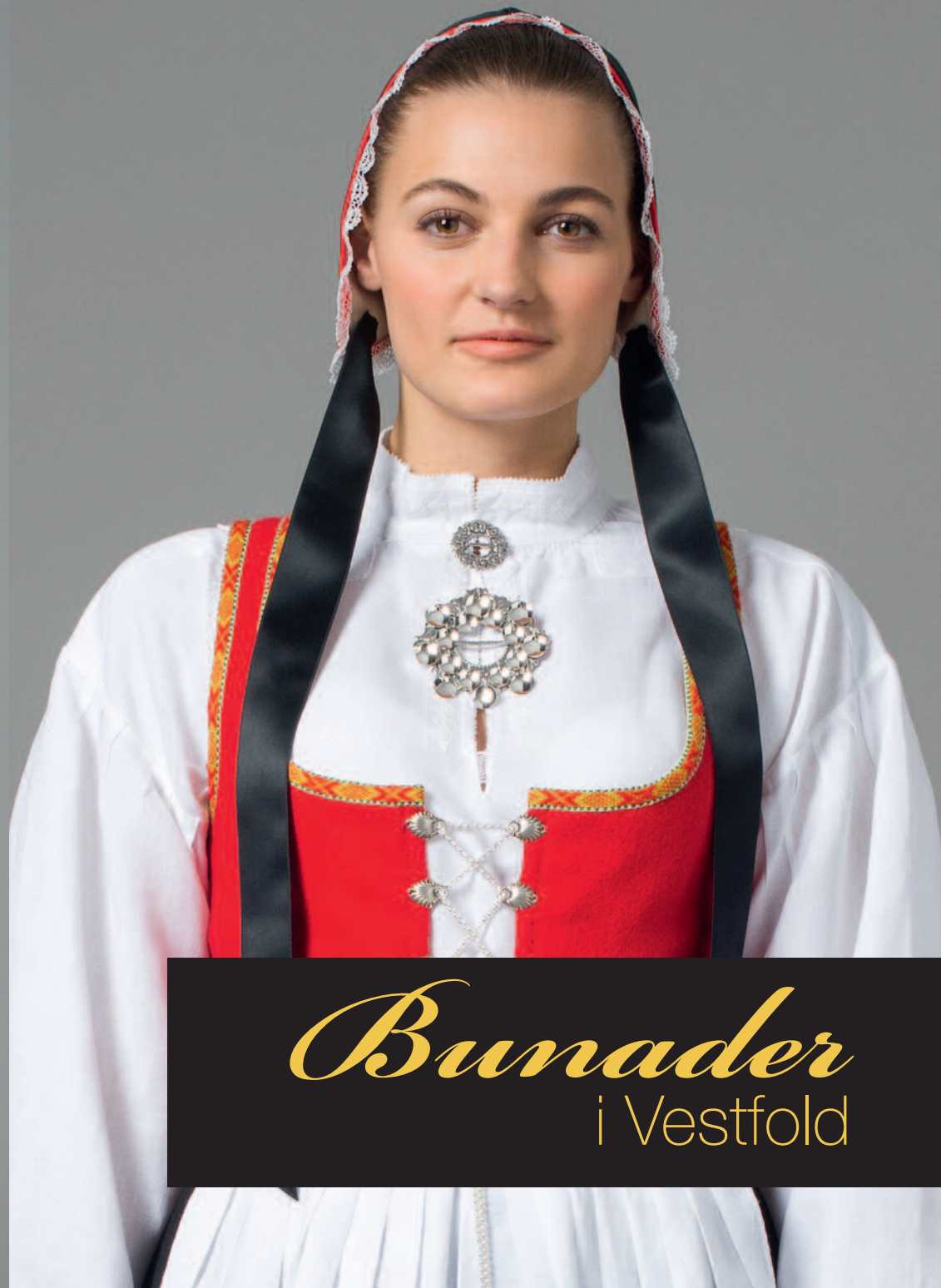

CIDERO GRAFISK AS, 33 34 92 92

Bunader
i Vestfold

Bunader i Vestfold

Vestfold har, i likhet med mange andre steder i landet, ingen ensartet drakttradisjon. Vår geografiske beliggenhet og handel med utlandet gjorde at folkedrakttradisjonen trolig ble påvirket av motebilde utenlands. Våre bunader slik vi kjenner dem i dag er helt eller delvis kopiert av gamle draktdeler funnet i ulike deler av fylket. På tidlig 1900-tallet var det to personer som markerte seg i bunadsarbeidet. Den ene var Ragnar Nordby (1906-1978), fra Stokke, som skapte både kvinne- og mannsbunadene. Den andre var Borghild Tranum Røer (1893-1974), opprinnelig fra Romerike, som gjennom sitt arbeid ved Riksarkivet og egne funn, deltok aktivt i bunadsarbeidet gjennom lang tid. Hun regnes som opphavskvinne til 2 bunader. I dag er det Vestfold husflidslag og Tunsberg Leikarring som viderefører arbeidet med bunadene.

Denne brosjyren er utarbeidet av Vestfold husflidslag i samarbeid med Tunsberg Leikarring. Brosjyren presenterer den enkelte bunad med bilder og en kort beskrivelse av de ulike plaggdelene.

Hva er bunad for deg?

Bunad er så mye mer enn bare et antrekk. Bunad forteller en historie og er et symbol på våre røtter. Det er med stolthet vi bærer dette plagget som viser hvor i landet vi kommer fra.

Felles for alle bunader er at det er blitt et kjært stasplagg som kan brukes ved de fleste anledninger i livet og gjerne sydd enten av deg selv eller et familiemedlem.

En bunad kan virke kostbar å anskaffe seg, vær derfor nøye i valget av bunad og husk å velge det som føles rett for deg. Bunad er en investering du kan ha glede av resten av livet.

Uansett vil vi anbefale deg å se litt nærmere på eldre drakttradisjon i ditt distrikt og bakgrunnen for den aktuelle bunaden før du velger. Det vil være en reise i tid som gir en ekstra dimensjon til et helt spesielt plagg.

Bestilling/levering:

Du kan velge mellom å få bunaden din ferdig sydd eller du kan gå på kurs og sy den selv. Snakk med din nærmeste husflidsbutikk eller Tunsberg Leikarring og du vil få god veiledning og hjelp til dine valg. Se også side 43 for mer informasjon.

Lykke til!

Vestfold husflidslag 2015
v/ Bunadnemnda

Vestfold Husflidslags kvinnebunader

I 1932 la Ragnar Nordby fra Stokke fram et utkast til kvinnebunad for Vestfold. Han hadde i over 10 år reist rundt i fylket og snakket med eldre mennesker for å finne bakgrunnsmateriell til bunader. For videre utarbeidelse tok han kontakt med Larvik og Omegns Husflidslag (eneste husflidslag i Vestfold den gang) og høsten 1932 ble kvinnebunad fra Vestfold «godkjent» av Den norske Husflidsforening i Oslo. En prøvebunad ble levert både der og til «Heimen» i Oslo. Vestfold Husflidslag overtok senere ansvaret for bunaden.

En bunad er en drakt som i større eller mindre grad bygger på lokale folkedrakttradisjoner. Som mange andre steder i landet har heller ikke Vestfold en ubrutt drakttradisjon. Bunaden ble derfor laget etter et noe mangelfullt grunnlag og var heller inspirert av datidens bunadsyn. Hulda Garborg (1862-1934) var en pioner innen bunadarbeide. Hun moderniserte og forenklet de gamle folkedraktene. Bunadene ble gjerne laget som en enkel livkjole og uten forkle. Plaggene skulle være hjemmeproduserte og det skulle være

samme stoff og farge på vest og stakk, gjerne med ullbroderier i sterke farger. All utenlandsk pynt som silke og damask skulle vekk. Motivet til broderiet på lue og veske fant Nordby på et kistelokk fra Stokke, «Vestfoldrosa». Han fant ikke noe forkle til bunaden.

I likhet med bunader fra andre steder i landet ble også Vestfoldbunaden revidert i 1956. Da var det Klara Semb (1884-1970) som satte sitt preg på Bunad-Norge. Hun var som Hulda Garborg ivrig med i leikarringer, reiste mye rundt i landet og fikk god kjennskap til folkedrakttradisjoner. Hun var opptatt av at alle gamle plagg skulle kopieres i minste detalj. Dersom utenlandske stoffer som silke og brokade var brukt fra gammelt av skulle det brukes. Vest og stakk skulle helst også ha forskjellige farge og stoff. Alle bunadene skulle ha forklær og hodeplagg. Klara Semb ble med i Landsnemnda for bunadspørsmål (Norsk Institutt for bunad og folkedrakt) da dette ble opprettet i 1947. Instituttet lagde egne retningslinjer som Vestfold Husflidslag fortsatt følger.

Vestfold Husflidslags kvinnebunad 1956 modell

Vest: Vesten er i rød eller grønn vadmel med ubleket halv-lin fôr, den har håndvevde ullbånd rundt hals og ermeringning. Vesten holdes sammen med et sølvkjede tredd gjennom 8 skjellformede maljer. Vesten syes for hånd med spilesøm og må nøye tilpasses og krever kyndig veiledning.

Stakk: Bunaden har svart eller blå ullstakk. Svart stakk kan ha rød eller grønn vest og blå stakk har rød vest. Stakken er foldelagt i livet. Nederst har den en kant av rød vadmél (eventuelt grønn kant til grønn vest) med en tvunnet gul ullsnor i overkant og en grønn (rød) fingerflettet snor til slitekant nederst. En båndbredde over den røde (grønne) kanten kommer et vevet bånd. Stakken skal være 15 cm fra gulvet m/sko og festes til vesten 2 «fingerbredder» over livlinjen.

Belte: Som belte brukes samme type bånd som nederst på stakken. Båndet er en kopi av bånd fra Holt i Hvarnes. Det brukes sølvspenne på beltet.

Skjorte: Søbyskjorta er i tellelin, brodert med hvitt lingarn i klostersøm. Som et alternativ kan også Jåbergskjorta brukes, den gamle skjorta er i hvit lin. Den har påtegnet mønster brodert i hvitsøm. Begge skjortene kan brukes.

Forkle: Forkleet kan være et vevet ullforkle med to forskjellige stripevarianter med bunnfarge i blått eller grønt. Originalen er fra Stokke. Det kan også brukes et hvitt linforkle brodert med blomsterranker i mange farger med kjedeting. Forkleet er en kopi fra Haugberg i Andebu. Det skal alltid brukes forkle til bunaden.

Veske: Vesken blir sydd i samme stoff som stakken med rødt/grønt fôr og rød/grønn tittekant. Blå veske har rød tittekant. I følge gammel tradisjon henges vesken i stakkelinningen på venstre side halvt skjult under forkleet.

Lue: Luen er i svart eller rosa silke. Begge luene har hvit håndlaget knipling eller maskinlaget blonde og svarte silkebånd. Originalen til den svarte lue er fra Hedrum. Luen er en viktig del av bunaden og skal alltid brukes.

Ytterplagg: Capen er en type cape som blir brukt flere steder i landet. Den er svart med rødt eller grønt fôr eller blå med rødt fôr. Capen kan brukes på begge sider.

Understakk: Understakken er i bomullstoff og har kappe nederst.

Sko/strømper: Til bunaden skal det være røde eller hvite strømper og svarte bunadsko.

Kvinnebunad 1956 modell, rød/svart med brodert forkle.

Revidert kvinnebunad fra 1956. Åpning foran på vesten (avstanden mellom maljene) skal være 4 cm når kjedet er stram-

met til. Lue og forkle er viktige deler til bunaden og skal alltid brukes for at bunaden skal være korrekt.

Svart cape med rødt fôr og rød tittetekant på kragen. Capen holdes sammen med en sølvhekte i halsen.

Det gamle broderte forkleet er brodert i tambursøm av Anne Hellvig Henriksdatter Haugberg (Født 1820) Forkleet er i privat eie. Motivet fra et nytt forkle brodert på tynn lin med kjedesting i mange farger. Originalen er i tynt bomullstoff med noe dusere farger.

Ullforkle med striper på grønn bunn. Forkleet knytes i venstre side med ullsnor og røde dusker i endene.

Den røde/rosa lue har svart silkesløyfe bak. Begge luene har hvit kniplet blonde foran og svarte knytband.

Lue i svart silkedamask med rød silkesløyfe midt bak. De svarte silkebåndene på lue knyttes i sløyfe på venstre side.

Blå veske med rød tittekanth og svart veske med grønn tittekanth.

Broderiet på skjorta er hentet fra et gammelt skjorteerm fra Søby i Våle. Skjorta har musetagger rundt kragen og ermelinningene.

Stripet understakk med skråklipt kappe.

Kvinnebunad 1956 modell – grønn/svart med grønt vevd forkle med bred bord.

Kvinnebunad 1956 modell – rød/blå, med blått vevd forkle i to forskjellige stripevarianter.

Vestfold Husflidslags kvinnebunad 1932 modell (tatt opp igjen i 1992)

Denne bunaden ble lagt til side da den reviderte bunaden kom i 1956, men det var mange som gjerne ville ha den gamle bunaden tilbake. Vestfold Husflidslag hadde det originale vestemønstreet, prøver og oppskrifter på ullbåndene og tok opp igjen denne bunaden i 1992. Bunaden er enkel sømteknisk og vesten kan syes sammen på maskin eller for hånd.

Vest og stakk: Ragnar Nordbys bunad fra 1932 ble i begynnelsen sydd i flere fargevarianter, helt blå eller grønn, også med blå stakk og grønn vest. Noen få drakter hadde rød vest. Etter hvert ble de sydd i blått eller svart klede, samme farge og stoff i vest og stakk. Vesten har handvevde ullband rundt hals og ermeringning. Det er forskjellige farger på båndene og broderiene til den blå og den svarte bunaden. Vesten har 4 par skjellformede maljer som holdes sammen med et sølvkjede.

Stakken er foldelagt i livet. Den blå bunaden har grønn kant nede og den svarte har rød kant. Over kanten er det en tvunnet gul ullsnor. Stakken har et bredere ullbånd som sitter en båndbredde over den gule snoren. Båndene er kopi av bånd fra Holt i Hvarnes. Nederst på stakken er det

en rød eller grønn fingerheklet slitesnor.

Belte: Som belte brukes samme type bånd som nederst på stakken. Beltet holdes sammen av en sølvspenne.

Skjorte: Broderiet på skjorta har utgangspunkt i et brudelinne fra Jåberg. Skjorta er i fin lin med påtegnnet mønster brodert i hvitsøm.

Lue og veske (Lauslomme): Lua og veske er i samme farge og stoff som bunaden. Begge har mangefargede ullbroderier. Motivet til broderiet «Vestfoldrosa» er hentet fra et gammelt rose malt kisteløkk fra Andebu.

Ytterplagg: Det ble ikke laget ytterplagg til denne bunaden, men Vestfold Husflidslag har funnet fram til en cape med brodert bærestykke. Denne ble sydd i 1947 av Marie Anvik fra Sandefjord. Capen har et snitt som blir brukt flere steder i landet. Den kan også syes uten broderiet.

Understakk: Denne er i bomullsstoff og har kappe nederst.

Sko/strømper: Det skal brukes hvite strømper og svarte bunadssko.

Kvinnebunad 1932 modell – svart.

Svart veske med ullbroderi.

Blå veske med ullbroderi.

Luen har samme stoff og farge som bunaden og mangefarget ullbroderi inspirert av «Vestfoldrosa». Lua har rød, svart eller grønn/blå tittekant.

Svart cape med broderi. Den svarte capen har svart fôr og svart eller rød linning i halsen. Den blå capen har blått fôr og grønn eller blå linning i halsen.

Rød understakk med kappe. Den blå stakken har rust understakk.

Detalj fra mansjett, Jåberg.

Detalj fra skjortebryst, Jåberg.

Jåberg-skjorta kan også brukes til den reviderte 1956 bunaden. Broderiet i hvit-søm er fra et brudelinne.

Kvinnebunad 1932 modell – blå.

Vestfold Husflidslags mannsbunad

Mannsbunaden ble første gang vist offentlig i november 1985 etter mer enn 10 års grundig arbeid med gjen-nomgåelse av blandt annet ca. 200 skifter, annen litteratur, private meddelelser og innsamlede drakt-deler. Ut fra dette kom man fram til en drakt som bygger på originale draktdeler, de fleste fra Andebu. Bakgrunsmaterialet skriver seg fra første halvdel av 1800-tallet.

Bunaden ble rekonstruert i nært samarbeid med Landsnemnda for bunadspørsmål (Norsk Institutt for bunad og folkedrakt). Med rekonstruksjon menes systematisk kartlegging og kopiering av en folkedrakt slik den ble brukt i en bestemt tidsperiode innenfor et avgrenset distrikt. Mannsbunaden har diplom fra Bunad- og Folkedraktrådet med konklusjon om at framlegget til mannsbunaden i alle deler er en god kopi av de draktplaggene som ligger til grunn for rekonstruksjonen. Dette gjelder såvel stoff som snitt og søm.

Trøya er kopi av en trøye fra gården Trolldalen i Andebu. «Trolldals-trøya». Den syes i rød vadmél. Originalen ble gitt til Norsk Folkemuseum i 1929 av Ragnar Nordby.

Vesten er kopi av en brudgomsvest fra 1832 med messingknapper og

kommer fra Andebu. Den sys i gul silkedamask. Originalen ble gitt til Vestfold Fylkesmuseum i 1987.

Buksa er en knebrok i elgskinn og er en kopi av en skinnbukse med mes-singknapper fra Kodal. Den sys også i svart ullstoff. Elgskinnsbuksa oppbevarer på Vestfold Fylkesmuseum.

Skjorta er en kopi av en linskjorte sydd til Ole Namløs (1801-1896) fra Sandar. Linen ble dyrket på gården Namløs og ble tilvirket der. Originalen er i privat eie.

Hosebåndene fingerflettes av svart og rødt ullgarn. Mønsteret stammer fra gården Haugberg i Andebu.

Knappene, i alt 50 stykker er i mes-sing eller sølv. Det er 24 store og 26 små knapper. Messingknappene er kopi av knappene i skinnbuksa. Skjorta holdes sammen med en hals-lenkeknapp i sølv. Det kan brukes ulike knapper i de forskjellige drakt-delene.

Strømpene er etter gammel modell som har vært vanlig mange steder. De er strikket i mønster med 3 rette og 2 vrangle i ubleket ullgarn. Det brukes svarte bunadsko.

Vestfold Husflidslags mannsbunad.

Vestfold Husflidslags mannsbunad med elgskinnsbukse.

Til bunaden brukes tidsriktig svart hatt og nøytrale bukseseler.

Den røde strikkeluen brukes både til mannsbunaden og guttebunaden.

Hosebåndene knyttes med «Mølleknote» under kneliningene så bare endene henger nedenfor buksekanten.

Vest i gul silke-damask og messingknapper. Silketørklær finnes i mange farger og mønstre.

Silketørkleet knyttes i halsen slik at halsknappen kommer godt fram. Endene på silketørkleet stikkes innunder vesten. Til bunaden brukes svart hatt og nøytrale bukseseler. Den røde strikkeluen brukes både til mannsbunaden og til guttebunaden.

Den originale trøya er i følge Norsk Folkemuseum fra tidlig 1800-tallet. Den mangler knapper, men har 8 sett med knapphull foran.

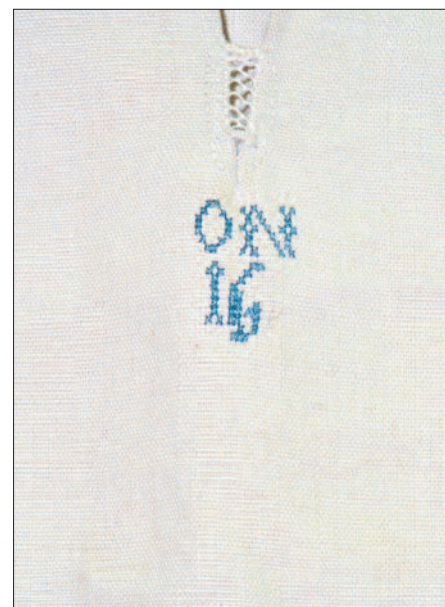
Skjorta har tagger på ermelingene og hvite lerretsknapper. Knappene sitter på forsiden av linningene. (privat eie)

Klaffebukse med 6 store messingknapper i livet og 4 små på hvert ben.

Vesten ble brukt av enkemann Ole Nilsen Odberg fra Hvarnes da han giftet seg 20. oktober 1832 med enken Karen Hansdatter Trollaldalen fra Andebu.

Den gamle skjorta har monogram ON - 16 brodert med korssting i blått.

Skjorte fra 1998 med monogram JHM - 1998 brodert med korssting i blått.

Vestfold Husflidslags guttebunad

Guttebunaden ble presentert på Vestfold Husflidslags 60 års jubileum i 1992. Bunaden tar utgangspunkt i mannsbunaden, men er uten jakke. Vesten er i rødt ullstoff med rygg og fôr i baskerlin. Snittet er det samme som i mannsbunadens gule silkevest.

Buksen er en klaffebukse i svart ullstoff. Skjorten syes i lin eller bomull.

Som mannsbunaden har den mønstret tørkle i halsen, hvite ullstrømper og hosebånd. Rød strikke lue hører til. Det kan brukes tinn eller messingknapper. Bunaden lages opp til størrelse 12 år. Den sys for hånd/maskin og kan kjøpes i pakker. Veiledning kan bestilles i husflidsbutikkene. (Se bilde side 24.)

Vestfold Husflidslags guttebunad. Mannsbunad fra Vestfold, modell Borre med knebukse og rød vest.»

Mannsbunad fra Vestfold, modell Borre

I 1937 tok Borre Leikarring initiativet til en mannsbunad fra Vestfold. Forbildene til bunaden er en trøye på Norsk Folkemuseum, en skinnbukse og en vest fra Andebu. I 1976 ble bunaden revidert. Den blir i dag levert av Frislid konfeksjon i Nordfjordeid. De leverer både standard konfeksjonsstørrelser og mål-søm.

Trøya er i svart ullstoff. Den er dobbeltspent med to rader knapper foran og knapper på ermklaffene. Den har oppstående krave og nedbrettede slag.

Vesten er dobbeltspent med oppstående krave og nedbrettet slag. Den leveres i rødt eller grønt ullstoff med lin i ryggen.

Buksa er en klaffebukse i svart ullstoff. Både knebukse og langbukse kan brukes til denne modellen.

Skjorta er enten i lin eller bomull med stikkninger og slynging på hals- og erm-linninger. Hodeplagget er en svart hatt eller rød strikket topplue.

Detalj fra Borre-bunad med korsølje.

Mannsbunad fra Vestfold, modell Borre med lang bukse og grønn vest.

Bunadssølv består av en kors-sølje/nål, mansjettknapper på skjorta samt alle knappene på trøya, vesten og buksa. Disse knappene kan være i sølv eller tinn.

Kniv kan brukes til bunaden.

Strømpene er hvite mønsterstrikkede. Både håndstrikkede og maskinproduserte strømpene kan brukes.

Hoseband er flerfargede svart, hvitt, rødt, grønt og gult.

Vestfold Husflidslags blåtøysbunad i rust og blått.

Vestfold Husflidslags blåtøysbunad i grønt.

Vestfold Husflidslags blåtøybunad

Blåtøysbunaden kom i bruk i 1930-årene. Den ble sydd på husflidsskoler og flyttbare fylkesskoler opp gjennom årene.

I 1980-81 ble det spørsmål om muligheten for salg av og hjelp til søm av denne bunaden. Husflidsbutikkene fikk i oppgave å samle opplysninger og materialer.

Det kom inn en del forskjellige drakter. De best bevarte og mest like kom fra Andebu. På disse var fargen lys blå med håndvevde, litt tykke bomullsband. Også stoffet var håndvevd. Ellers ble det sydd drakter i forskjellige nyanser av blått, grønt og rustrødt.

Det er lagt vekt på at dette skal være

en enkel blåtøysbunad med tilhørighet i Vestfold. Husflidene i Holmestrand, Tønsberg og Larvik leverer materialer. Drakten kan også bestilles ferdigsydd.

Skjorten sys i primærnsnitt av bleket eller ubleket bomullstoff. I dag brukes maskinvevde bomullsband. Det hvite bomullsforkleet leveres både håndvevd og maskinvevd. Det er utarbeidet flere forslag til bordene nederst på stakken. Se bildene nedenfor.

Vesten har 4 par tinnmaljer og holdes sammen med en fingerheklet bomullsnor eller sølvkjede.

Tranum Røer kvinnebunader

Som i de fleste andre distrikter her i landet har også Vestfold hatt flere bunader. Dette er dokumentert av Borghild Tranum Røer. Ved gransking av gamle skjøter, fotografier og gamle draktdeler, bl.a. i riksarkivet, har hun kommet fram til de to bunadene som presenteres her.

Livet til bunaden med brokadeliv ble funnet på gården Vaggestad i Sandar, og livet til bunaden med fløyelsliv ble funnet i Kjøse. Flere av draktfunnene er oppbevart i Vestfoldarkivet og viser originaler fra perioden 1800 – 1850.

Bunadnemnda i Tunsberg Leikarring har stadfestet de funnene hun gjorde og arbeidet videre for å gjøre hennes arbeid kjent.

Tunsberg Leikarring holder kurs for de som er interessert i å sy en av disse bunadene.

Bunad med brokadeliv

Livet er i svart brokade med blomster i flere farger, og er foret med baskerlin. Rundt ermer og halsringninger er det en smal tittekant, grønn til svart stakk og rød til rød stakk. Livet hektes sammen med 5 par oksiderte sølvhekter. Originalmaterialet til livet finnes i Vestfoldarkivet. Sølvet er i privat eie.

Stakken

er i svart eller rød ulldamask. På den svarte stakken er det en kant nederst av grønt ullstoff med et sølvband i overkant og en fingerflettet grønn slitekant nederst.

Den røde stakken har en gul kant nederst med et gullband i overkant og en fingerflettet grønn slitekant nederst. Originalmaterialet finnes i Vestfoldarkivet.

Skjorta

er av hvit lin, og broderes på hals- og ermlininger med plattsøm (tellesøm) og franske knuter. Originalmaterialet er i privat eie.

Forkleet

er av tynt, hvitt bomullsstoff. En bred bord nederst er brodert med små kjedesting i flere farger. Originalen er i privat eie.

Lauslomma (veska)

er i rødt eller svart ullstoff. Den røde veska har noe prydsøm og gullagraman.

Den svarte veska har plattsømsbroderier og silkeapplikasjoner. Originalene er i privat eie.

Understakken

er i smalstripet bomullsstoff.

Kvinnebunad Tranum Røer med brokadeliv og svart stakk.

Kvinnebunad Tranum Røer med brokadeliv og rød stakk.

Detalj fra brodert forkle.

Lauslomme til rød stakk.

Lauslomme til svart stakk.

Luene

er i rød eller svart silke, kantet med et smalt rosebånd.

Rød lue til bunaden med rød stakk, og svart til bunaden med svart stakk.

Strøpene

som brukes er i bomull eller ull, hvite til den røde stakken og svarte til den svarte stakken.

Tilbehør:

Bortsett fra sølvhektene velges sølv/arvesølv etter ønske. Ved kjøp av nytt anbefales Vestfoldsølv.

Belte av svart fløyel eller lær.

Sko - svarte lærsko, gjerne med spenne.

Ytterplagg - her kan Wienersjal brukes.

Lue til rød stakk.

Lue til svart stakk.

Stripet understakk med skråklipt kappe.

Kvinnebunad med fløyelsliv

Livet

er i mørk rød fløyel, kantet med grønt klede. Det er helklipt med seler fra bakstykket og fram til forstykket. Livet er foret med baskerlin, og heftet sammen med 3 par oksiderte sølvhefter. Originalen til liv og hefter er i privat eie.

Stakken

er i svart ulldamask, kantet med grønt klede og mørk rød fløyel, med et sølvbånd over og under fløyelen. Stakken har en fingerflettet svart slitekant nederst.

Skjorta

er av hvit lin, og broderes på hals- og ermlininger med plattsøm (telle-søm) og franske knuter. Originalmaterialet er i privat eie.

Forkleet

er i svart silke, eller svart silke med små røde blomster.

Lauslomma (veska)

er svart, med plattsømbroderier og silkeapplikasjoner. Det er den samme som brukes til brokadebunaden med svart stakk.

Understakken

er i smalstripet bomullstoff.

Strømpene

skal være svarte, i bomull eller ull.

Tilbehør:

Bortsett fra sølvhektene velges sølv/arvesølv etter ønske, ved kjøp av nytt anbefales Vestfoldsølv.

Belte av svart fløyel eller lær.

Sko - svarte lærsko, gjerne med spenne.

Ytterplagg - her kan Wienersjal brukes.

Detalj fra mansjett Trantum Røer skjorte.

Sølvhekte til vesten.

Kvinnebunad med rødt fløyelsesliv.

Tunsberg Leikarrings mannsbunad

Manns bunaden fra Arnadal i Stokke er fra ca.1850, og den er utarbeidet i samarbeid med Bunad og- folkedrakt-trådet. Bunadnemnda har mottatt diplom for godt rekonstruksjonsarbeid. Originalmaterialet er i privat eie. Tunsberg Leikarring arrangerer kurs for de som vil sy bunaden selv.

Trøya (jakka) er av mørk blå vadmel. Den er dobbeltspent med messingknapper og har brun fløyelskrage.

Vesten er i brun silke med brosjerte blå blomster.

Langbroka (buksa) er i svart vadmel.

Bukseselene er brodert i mange farger.

Skjorta er i kraftig hvitt bomullsstoff uten broderier, med tre trådknapper.

Strømpene skal være hvite, i bomull eller ull.

Tørkle i silke (Flammegangs-) brukes i halsen.

Hatten er i en Bowler-type.

Tilbehør:

Sko – svarte lærsko, gjerne med spenne.

Kniv og lommeur kan brukes.

Gamle og nye draktdeler til mannsbunaden.

Tunsberg Leikarrings mannsbunad.

Bruk av sølv

Det lages flere forskjellige typer sølv til Vestfoldbunadene. Mange er kopiert etter gamle funn rundt omkring i fylket. Felles trekk for det som brukes i dag, er at det skal være lett oksydert. Har man gammelt arvesølv

kan dette selvfølgelig brukes. Ørepynt og armbånd har aldri vært i bruk til våre folkedrakter fra gammelt av. De fleste gamle sølvbeltene har hørt til brudedrakter. Slike belter har ingen tradisjon i Vestfold.

Bruk og stell av bunaden

Bruk:

En bunad skal vare i mange år og kan også gå i arv. En bunad går ikke av moten. Steller en pent med den har en et stasplagg til alle festlige og høytidlige anledninger.

Den som bruker bunad viser tilknytning til det stedet bunader er fra. Bunad er en klesdrakt som forteller om identitet. En bør derfor tenke seg godt om når du velger hvilken bunad du vil ha.

Det er viktig å huske på at bunaden er en tradisjonsbunden klesdrakt. Vil du bruke bunad må du følge de skikkene som gjelder. Alle delene som hører til bunaden må være med om en skal være korrekt kledd. Hodeplagget er med på å skape en estetisk helhet av bunaden.

Bruk riktige strømper og bunadsko, og følg de råd som er gitt med hensyn til bunadsølv. (Armbånd og ørepynt hører ikke med)

Stell:

Heng aldri bort bunaden uten å stelle den først. Bunaden bør luftes og flekker fjernes med en gang. Ofte er det nok med en fuktig svamp om det er en enkel flekk. La renseriet ta seg av vanskelige flekker når de er nye. Stoffet kan friskes opp ved å børste bunaden forsiktig med en børste dypet i vann og noen dråper salmiakk. Har den fått skarpe bretter – ikke press den, men heng den gjerne på badet eller i dusjen etter at badet er brukt, da er luften fuktig nok til at ullstoffet retter seg ut av seg selv. Stakken på bunaden er tung så heng bunaden i hemper som er festet i livet på innsiden av vesten.

Møll:

«Møll er ikke gått ut på dato, men lever i beste velgående» - enkle tiltak mot møllskade.

Problemet med møllangrep på ullstoffer har i de siste årene vært økende. Det skyldes at ullstoffene ikke

lenger kan behandles mot møll. Effektive, kjemiske møllmidler er blitt forbudt og gamle hjelpemidler mot møll er kommet tilbake som eneste alternativ. Vi anbefaler bruk av cedertre kuler/ringer som du får kjøpt i husflidsbutikkene. Bunaden bør oppbeva-

res i bunadpose. Materialet i posen skal «puste» samtidig som det er vevet tett nok. Posen lukkes rundt opphengskroken. Sørg for tilstrekkelig luftsirkulasjon i og rundt posen. Rådene er hentet fra datablad utgitt av Gudbrandsdalens Uldvarefabrikk AS.

Vask og stell av lin

Skjorta og det hvite, broderte forkleet må vaskes forsiktig. Vask for hånd og bruk et nøytralt vaskemiddel. Vannet bør ikke være varmere enn 40 grader. La aldri skjorta ligge uvasket, da fester skitten seg, og den blir vanskeligere å få ren. Vask den straks etter bruk.

Kryst og klem skjorta i rikelig vann. Bruk flere skyllevann (5). Skjorta gulner lett om en slurver med skyllingen.

Ikke vri, heng opp så glatt som mulig (ikke sentrifuger, det knekker linfibrene). Bruk aldri klor. Tørketrommel må heller ikke brukes.

La skjorta ligge ustrøken til neste gangs bruk. Oppbevar skjorta og linforkleet i en stoffpose. Dynk skjorta og la den gjerne trekke natta over i en plastpose i kjøleskapet før den strykes. Bruk ikke for varmt strykejern. Broderiet må legges på et mykt underlag når det strykes.

Når kniplingsblonden skal vaskes, løses den forsiktig fra luen og vikles glatt rundt en flaske. Før flasken varsom fram og tilbake i vaskevannet. Skyllles godt og tørkes på flasken. Luen oppbevares best i en pappeske. Fyll luen med sammenkrøllet silkepapir.

Norsk institutt for bunad og folkedrakt

Norsk institutt for bunad og folkedrakt (NBF) er et nasjonalt kompetansesenter som arbeider for å fremme kunnskap om folkedrakt og bunad gjennom fire hovedoppgaver: Dokumentasjon, rådgivning, forskning og formidling. Norsk institutt for bunad og folkedrakt har sine kontorer, arkiver, bibliotek og utstillinger i

sine lokaler tilknyttet Valdres Folkemuseum på Fagernes. Grunnlaget for all forskning og formidling ved instituttet er feltarbeid i hele landet, der en registrerer folkedrakt- og bunadplagg i museum og i privat eie. Det gis råd og veiledning til bunadtilvirkere om snitt, utforming og materialvalg.

Vestfold fylke

Spørsmål og bestillinger vedrørende ferdig sydd bunad m/tilbehør:

Vestfold Husflidslags kvinnebunad 1956 modell	(L, T, H)
Vestfold Husflidslags kvinnebunad 1932 modell	(L, T, H)
Vestfold Husflidslags mannsbunad	(L, T, H)
Vestfold Husflidslags guttebunad	(L, T, H)
Mannsbumad fra Vestfold, modell Borre	(L, T, H)
Vestfold Husflidslags blåtøysbunad	(L, T, H)
Tranum Røer kvinnebunader	(L, H, TL)
Tunnsberg Leikarrings mannsbunad	(TL)

L=Husfliden Larvik, T=Husfliden Tønsberg, H=Husfliden Holmestrand

Kontaktinfo: se side 44

TL=Tunnsberg Leikarring

Kontaktinfo: se www.tunnsberg.leikarring.no

Ønsker du å sy bunaden selv? Kontakt husflidslagene på www.husflid.no/lokallag/vestfold

**NORGES BUNADER.
SYDD FOR Å VARE
I GENERASJONER.**

**HOS OSS KAN DU BESTILLE
ALLE VÅRE 145 BUNADER
I ALLE VÅRE BUTIKKER.
SYDD SPESIELT FOR DEG.**

Vi syr Vestfold dame og herrebunad etter mål lokalt hos oss.

Vi leverer også alt av sølv og tilbehør til bunadene.

Vestfold blåtøysbunad, fantasibunad, Vestfold guttebunad
og Norsk Flid barnebunad.

VELKOMMEN TIL HUSFLIDENE I VESTFOLD!

Vi hjelper deg med alt innen bunad, garn, gaver, klær og smykker m.m.

HUSFLIDEN HOLMESTRAND SA	HUSFLIDEN LARVIK SA	HUSFLIDEN TØNSBERG AS
TLF: 33 05 15 89	TLF: 33 18 23 40	33 31 35 63
www.norskflid.no/holmestrand	www.norskflid.no/larvik	www.norskflid.no/tonsberg
holmestrand@norskflid.no	larvik@norskflid.no	tonsberg@norskflid.no

Tyrihans leverer silkestoffer og silketørkler til mange bunader over hele landet.

www.tyrihans.no
info@tyrihans.no
Besøk oss gjerne på Facebook!

Me gjer bunaden komplett!

Best på
bunadsølv

Sylvsmidja Voss

AS Sylvsmidja Sylvvervverkstad har produsert bunadsølv på Voss sidan 1940. Me legg stor vekt på å bevare den norske bunadsølvtradisjonen, og er stolte over å vidareføra vår felles kulturarv.

Sylvsmidja er Norges leiande produsent av bunadsølv og tilbehør. Alt bunadsølv- et vert laga i egne lokale på Voss. 62 tilsette syter kvar dag for at produkta våre vert fagmessig rett utført, i tråd med lokale tradisjonar frå ulike distrikt.

Produksjon og kvalitet

Gode gamle handverkstradisjonar blir framleis nytta for å framstilla bunadsølvet. Produkta våre går gjennom mange omfattande prosessar der rundt 8500 komponentar vert lodda og sett saman for hand, før dei er klare til bruk. Me definerer aldri eit produkt som handlaga, utan at det er 100% handlaga. Me legg ned mykje arbeid for å sikra at bunadsølvet skal vera av beste kvalitet.

Stell og vedlikehald

For at sølv skal halda seg fint, bør det oppbevarast tørt i ein syrefri lufttett plastpose. Ikkje bruk gummistrikk når du legg vekk sølvet. Gummistrikken inneheld svovel som gjer at sølvet oksiderar.

Når sølvet ditt treng rens, bruk då ein børste, lunka vatn, litt Zalo og ei teskei salmiakk pr. liter vatn. La sølvet liggja nokre minutt, før du forsiktig vaskar det med børsten. Blås så sølvet heilt tørt med ein fønar. Kontakt din lokale gullsmed om sølvet ditt treng grundigare oppussing!

sylvsMIDJA
- handverk frå
VOSS

www.sylvsmidja.no

Velg Haakonsen-sølvet til Vestfoldbunaden!

Gullsmed & Urmaker Haakonsen • Jembanealéen 19 Sandefjord • 33 42 01 80 • www.agh.no

ESPELAND

DET ORIGINALE
Vestfoldsøl
TIL VESTFOLDBUNAD

TRADISJONSRIK BONDEROMANTISK BUNADSØLV

2033
Flid bunadsko

NORSK
FLID
HUSFLIDEN

2031
Flid bunadstøvlett

*Bunaden din fortjener
Klaverness Bunadsko*

Vi produserer

lin, bomull og ullstoffer

kvalitetstekstiler med lang levetid.

Vår produksjon gir kort vei fra
produsent til forbruker

**KRIVI
VEV**

KRIVI VEV 6630 Tingvoll - Tlf. 71 53 00 32 - Fax 71 53 00 38 - E-post: krivivev@online.no

uniform as

felumbsølv

Mønsteret til Felumbsølvet er hentet fra en brosje
funnet på Østby i Tjølling i 1930. Sølv et har vært i
produksjon helt siden Vestfoldbunaden første gang ble laget

felumb
GULDSMED – URMAKER

Torvet 6, Larvik – Telefon 33 18 10 21

Vi har alt innen sytilbehør

Fantasy
CRAFT

Bragerhagen 20, 3012 Drammen • Postboks 91 3012 Drammen

Ordre telefon: 32 89 22 11 • ordre faks: 32 89 14 37

Ordre e-post: firma@hjelmtvedt.no • www.hjelmtvedt.no

Bunadstoffer

Gudbrandsdalens
GULDVEV FABRIK AS
www.gu.no

EST. 1887

Kristins Systue

Lær- og bunadarbeid

Søm av mannsbunad fra Stokke og
Tranum Røers kvinnebunader

Omsøm

Wienersjal, silketørkler,
sølv og annet tilbehør

Kristins.systue@gmail.com

33 33 27 67 907 59 848

1818

SOLBERG

TRADISJONRIKE
STOFFER OG GARN
SIDEN 1818

solbergspinderi.no

Tlf: 32 87 04 00 / post@solbergspinderi.no

Boka er rikt illustrert og inneholder 35 oppskrifter, flest hekle- og noen strikkeoppskrifter.

Thea Rønningen gir en kulturhistorisk framstilling der ulike grytekluttrender framstilles.

Bli med inn i en inspirerende og fargerik verden der et av kjøkkenets nyttige hjelpemidler spiller hovedrollen!

Den kan kjøpes i husflidsbutikkene i Vestfold, enkelte andre garnbutikker og kan bestilles via e-post: vestfoldhusflidslag@gmail.com.

Grytekluten
Kulturminne fra bestemors kjøkken

Johs. Kristiansen Eft. a/s

BUNADSOLV.NO

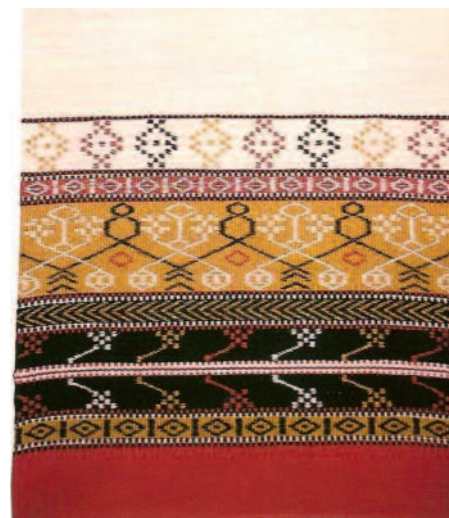

I Vestfold har vi en vevteknikk som heter Vestfold-smett.

Vestfold Husflidslag har laget mønster til 13 tepper og en løper. De er laget som kopier av originaler fra hele Vestfold.

Asketeppet.

Mønster og spesialfarget garn får du kjøpt i de tre husflidsbutikkene i Vestfold.

Vestfoldløper.

HÅNDLAGET BUNADSØLV

PRODUSERT I VESTFOLD

Telefon: 33 12 50 31
E-mail: post@bunadsolv.no
Web: bunadsolv.no
Adresse: Hammergt. 15, 3264 Larvik